
NAPOMENA:

Danom početka primjene Zakona o međunarodnom privatnom pravu ("Sl. list Crne Gore", br. 1 od 9. januara 2014), prestaju da važe odredbe člana 10 Zakona o spoljnoj trgovini ("Službeni list RCG" broj 28/04).

ZAKON

O SPOLJNOJ TRGOVINI

(Objavljen u "Sl. listu RCG", br. 28 od 29. aprila 2004, 37/07, "Sl. listu Crne Gore", br. 1 od 9. januara 2014, 57/14)

DIO PRVI OSNOVNE ODREDBE Predmet regulative

Član 1.

Ovaj zakon uređuje spoljnu trgovinu robom i uslugama.

Izuzeci od primjene

Član 1a

Ovaj zakon ne primjenjuje se na spoljnu trgovinu naoružanjem, vojnom opremom i robom dvostruke namjene koja je uređena posebnim propisima.

Definicije

Član 2.

Pojedini pojmovi, u smislu ovog zakona, imaju sljedeća značenja:

- 1) spoljna trgovina je svaki oblik trgovine, ekonomske aktivnosti, ugovora, transakcije i druge aktivnosti koja podrazumjeva kretanje robe, drugih materijalnih i nematerijalnih stvari i svojinskih prava, kao i usluga, koji se obavlja između teritorije Republike i država, odnosno teritorija izvan teritorije Republike;
- 2) nacionalni tretman u odnosu na robu podrazumijeva da uvezena roba podliježe mjerama kojima podliježe slična domaća roba, odnosno da uvezena roba ima tretman koji nije nepovoljniji od tretmana domaće robe;
- 3) tretman najpovoljnije nacije u odnosu na robu podrazumijeva da roba uvezena iz jedne države ili teritorije uživa tretman koji nije nepovoljniji od tretmana slične robe koja se uvozi iz bilo koje druge države ili teritorije;
- 4) lice je fizičko ili pravno lice;
- 5) domaće lice je:
 - a) fizičko lice koje ima prebivalište ili boravište na teritoriji Republike Crne Gore (u daljem tekstu: Republika);
 - b) pravno lice koje ima sjedište na teritoriji Republike;
 - c) dio stranog društva na teritoriji Republike koje je:
 - 1) registrovano u skladu sa propisima Republike;
 - 2) posluje na registrovanoj adresi u Republici;
 - 3) vodi posebne poslovne knjige na toj adresi;
- 6) strano lice je:
 - a) fizičko lice koje ima prebivalište van teritorije Republike;
 - b) pravno lice koje ima sjedište van teritorije Republike;
- 7) roba je svaka materijalna, pokretna stvar, ali ne i hartije od vrijednosti, poslovna dokumentacija ili gotovina;
- 8) izvoz robe je iznošenje ili isporuka robe sa teritorije Republike u stranu državu ili na stranu teritoriju u skladu sa carinskim propisima, ako propisom kojim se uređuje spoljnotrgovinski promet naoružanja, vojne opreme i robe dvostruke namjene, nije drugačije određeno;
- 9) uvoz robe je unošnje ili isporuka robe iz druge države ili sa druge teritorije na teritoriju Republike u skladu sa carinskim propisima, ako propisom kojim se uređuje spoljnotrgovinski promet naoružanja, vojne opreme i robe dvostruke namjene nije drugačije određeno;
- 10) tranzit je prenošenje robe preko carinskog područja Republike bez stavljanja u promet takve robe u Republici u skladu sa carinskim propisima;
- 11) restriktivna mjera je svaka zabrana ili ograničenje, posebna naknada (osim carina, domaćeg poreza ili administrativne naknade za pružene usluge), uslov, dozvola, odobrenje ili druga mjera državnog organa koja za

posljedicu ima ograničenje spoljne trgovine, osim tehničkih propisa;

12) kvantitativno ograničenje je najveća vrijednost odnosno količina određene robe, koja se može izvesti ili uvesti u predviđenom roku, uključujući i zabranu izvoza, odnosno uvoza;

13) kvota je udio u ukupnom obimu ili količini izvoza ili uvoza dodijeljen određenom licu ili grupi lica (izvozniciima ili uvozniciima);

14) dozvola je odobrenje izdato u upravnom postupku, na zahtjev zainteresovanog lica, koje predstavlja prethodni uslov za uvoz, izvoz i tranzit;

15) državni organ je organ izvršne vlasti, javna ustanova, ministarstvo, agencija ili bilo koje drugo tijelo državne vlasti koje vrši zakonodavnu, izvršnu ili sudsku vlast.

Osnovni principi

Član 3.

(1) Spoljna trgovina je slobodna i može se ograničiti samo pod uslovima propisanim ovim zakonom.

(2) Svako lice može se baviti spoljnom trgovinom u skladu sa svojom pravnom i poslovnom sposobnošću, odnosno u skladu sa propisima koji uređuju obavljanje djelatnosti.

(3) Ništav je pravni akt organa uprave kojim se ograničava spoljna trgovina suprotno odredbama ovog zakona.

(4) Prenos prava svojine na robi koja se nalazi pod carinskim nadzorom je slobodan i ne utiče na obavezu plaćanja uvoznih carinskih dažbina i drugih obaveza koje proizilaze iz carinskih propisa.

(5) Postupci preduzeti u skladu sa odredbama ovog zakona ne mogu se sprovesti tako da ograničavaju spoljnu trgovinu ili da predstavljaju prikrivenu zaštitu domaćih proizvoda.

Izuzeci od primjene osnovnih principa

Član 3a

Odredbe ovog zakona primjenjuju se na uvođenje ili primjenu restriktivnih mjera koje utiču na spoljnu trgovinu robom, radi:

1) zaštite javnog morala;

2) zaštite života i zdravlja ljudi, životinja ili biljaka;

3) uvoza ili izvoza zlata ili srebra;

4) zaštite prava intelektualne svojine;

5) spoljne trgovine proizvodima izrađenim u organizacijama za izvršenje krivičnih sankcija;

6) zaštite umjetničkog, istorijskog ili arheološkog blaga;

7) zaštite neobnovljivih prirodnih bogatstava, ako se te mjere primjenjuju zajedno sa ograničenjem domaće proizvodnje ili potrošnje;

8) izvršenja obaveza iz međunarodnog robnog sporazuma koji je u skladu sa kriterijumima podnijetim članicama Svjetske trgovinske organizacije (u daljem tekstu: STO) ili koji je podnijet članicama STO, a članice STO nijesu imale primjedaba;

9) ograničavanja izvoza sirovina proizvedenih u Crnoj Gori, potrebnih da se domaćoj prerađivačkoj industriji obezbijede neophodne količine tih sirovina u periodu kada je cijena tih sirovina na domaćem tržištu ispod cijene na svjetskom tržištu pod uslovom da takva ograničenja nemaju za posljedicu povećanje izvoza ili zaštitu domaće industrije;

10) pribavljanja ili raspodjele proizvoda, zbog njihove nestašice, pod uslovom da sve države imaju pravo na pravičan udio u snadbijevanju tim proizvodima i da se te mjere ukidaju kada razlozi zbog kojih su uvedene prestanu da postoje, ili

11) zaštite iz bezbjedonosnih razloga ako se mjere:

- odnose na fisione materijale ili materijale koji služe njihovoj proizvodnji,

- odnose na promet oružja, municije i ratnog materijala, kao i na trgovinu ostalih artikala i materijale koji su direktno ili indirektno namijenjeni snadbijevanju oružanih snaga,

- preduzimaju za vrijeme rata ili drugih vanrednih situacija u međunarodnim odnosima, ili

- preduzimaju radi ispunjavanja obaveza iz Povelje Ujedinjenih nacija u smislu održavanja međunarodnog mira i bezbjednosti.

Mjerama iz stava 1 ovog člana ne smije se vršiti nepravedna diskriminacija ili prikriveno ograničenje trgovine.

Nadležni organ za propisivanje restriktivnih mjera

Član 4.

Vlada Republike Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada) je nadležna za propisivanje restriktivnih mjera.

Uslovi za propisivanje restriktivnih mjera

Član 5.

- (1) Vlada uvodi restriktivnu mjeru samo ako je:
 - 1) izričito propisana ovim zakonom;
 - 2) ta mjera neophodna za postizanje ciljeva restriktivnih mjera predviđenih ovim zakonom;
 - 3) vrsta i oblast primjene restriktivne mjere svedena na minimum neophodan za postizanje svrhe.
- (2) Restriktivna mjera iz stava 1 ovog člana ukida se ili se oblast njene primjene sužava kad prestanu da postoje razlozi za njeno uvođenje, odnosno kad se promijene uslovi za njenu primjenu.

Transparentnost

Član 6.

- (1) Restriktivna mjera ne može stupiti na snagu prije isteka roka od 30 dana od dana njenog objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore", osim ako ovim zakonom nije drukčije određeno.
- (2) Organ državne uprave nadležan za poslove spoljne trgovine (u daljem tekstu: nadležni organ) pruža informacije o primjeni ovog zakona na zahtjev zainteresovanog lica u pisanoj formi.
- (3) Vlada posebnom odlukom ustanovljava, ažurira i objavljuje Kontrolnu listu za izvoz i uvoz koja sadrži informacije o robi čiji je izvoz i uvoz neograničen, kao i informacije o robi čiji je izvoz i uvoz na bilo koji način ograničen u skladu sa odredbama ovog zakona.

Pravo na žalbu

Član 7.

- (1) Na postupke koji se vode u skladu sa ovim zakonom primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak, ukoliko ovim zakonom nije drukčije propisano.
- (2) Protiv odluka iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba.
- (3) Protiv odluke donijete po žalbi iz stava 2. ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Povjerljivi podaci

Član 8

- (1) Podaci koji su po svojoj prirodi povjerljivi, ili su pribavljeni od učesnika u postupku koji se vodi u skladu sa ovim zakonom kao povjerljivi, uz prihvatljivo obrazloženje, tretiraju se kao povjerljivi.
- (2) Podaci koji su po svojoj prirodi povjerljivi iz stava 1 ovog člana uključuju podatke čije otkrivanje bi dalo značajnu prednost konkurenciji ili bi to imalo značajan negativan efekat na učesnika u postupku koji je dostavio podatke ili na lice od koga su ti podaci dobijeni.
- (3) Organ koji vodi postupak, odnosno službena lica, ne mogu otkrivati podatke koji su pribavljeni u skladu sa ovim zakonom ili uredbom za primjenu ovog zakona, za koje je lice koje je podatke dostavilo zahtjevalo da budu tretirani kao povjerljivi, bez izričite saglasnosti tog lica.

Administrativne naknade

Član 9.

- (1) Administrativne naknade u vezi sa uvozom i izvozom mogu biti propisane samo ako su neophodne radi naknade troškova za stvarno pružene usluge. Iznos administrativne naknade ne može biti viši od približnih stvarnih troškova za pružene usluge i ne može predstavljati posrednu zaštitu domaćih proizvoda ili sredstvo za prikupljanje fiskalnih prihoda.
- (2) Vlada određuje visinu naknade za usluge koje se redovno i na ustaljen način pružaju u vezi sa spoljnom trgovinom.
- (3) Sredstva naplaćena u skladu sa stavom 1 ovog člana su prihod budžeta Republike.

Rješavanje sporova

Član 10.

- (1) Učesnici u spoljnoj trgovini mogu ugovoriti mjerodavno pravo, kao i nadležnost suda ili arbitraže.
- (2) Ako nije ugovoreno mjerodavno pravo, odnosno nadležnost za rješavanje sporova utvrđuje se u skladu sa opštim principima međunarodnog privatnog prava.
- (3) U slučaju iz stava 2. ovog člana, kad spor nastane iz posla u kome je jedna od ugovornih strana Vlada ili državni organ, ugovorna strana - strano lice može da se obrati Dodatnom tijelu Međunarodnog centra za rješavanje investicionih sporova (ICSID) radi rješenja spora u skladu sa pravilima tog Centra.

NAPOMENA:

Danom početka primjene Zakona o međunarodnom privatnom pravu ("Sl. list Crne Gore", br. 1 od 9. januara 2014), prestaju da važe odredbe člana 10 Zakona o spoljnoj trgovini ("Službeni list RCG" broj 28/04).

DIO DRUGI
SPOLJNA TRGOVINA ROBOM
GLAVA I
UVOZ I IZVOZ
Pravo na uvoz i izvoz robe

Član 11.

- (1) Svako lice može da uvozi ili izvozi robu pod uslovima propisanim ovim zakonom.
- (2) Propisi koji se primjenjuju na izvoz i uvoz, primjenjuju se i na privremeni izvoz i uvoz, ako posebnim propisima nije drugačije određeno.

Nacionalni tretman

Član 12.

- (1) Strana lica koja se bave uvozom i izvozom robe u skladu sa odredbama ovog zakona imaju tretman domaćih lica.
- (2) Uvezena roba uživa tretman domaće robe.

Tretman najpovlašćenije nacije

Član 13.

- (1) Uvezena i izvezena roba podliježe tretmanu najpovlašćenije nacije na osnovu međunarodnog sporazuma obavezujućeg za Republiku ili na osnovu odluke Vlade.
- (2) Tretman najpovlašćenije nacije iz stava 1. ovog člana ne obuhvata pogodnosti dodijeljene susjednoj državi ili teritoriji u cilju olakšavanja pograničnog prometa, niti pogodnosti koje proizilaze iz bilateralnog ili multilateralog sporazuma o zoni slobodne trgovine ili carinskoj uniji, kao ni onih koji proizilaze iz prelaznih sporazuma o formiranju zone slobodne trgovine ili carinske unije.

Zabrana uvoza

Član 14.

(Brisano).

GLAVA II
KVANTITATIVNA OGRANIČENJA I DOZVOLE
1. KVANTITATIVNA OGRANIČENJA
Uslovi za uvođenje

Član 15.

- (1) Vlada može privremeno da uvede kvantitativno ograničenje izvoza, radi sprječavanja kritične nestašice bitnih proizvoda u Crnoj Gori ili radi ublažavanja posljedica takve nestašice u Crnoj Gori.
- (2) Vlada može privremeno da uvede kvantitativno ograničenje uvoza kao:
 - 1) mjeru zaštite od prekomjernog uvoza u skladu sa odredbama čl. 44-50 ovog zakona;
 - 2) mjeru zaštite platnog bilansa u skladu sa članom 50a ovog zakona.

Obavještenje o kvantitativnom ograničenju

Član 16.

Nadležni organ objavljuje ukupnu vrijednost ili količinu robe čiji je izvoz, odnosno uvoz dozvoljen u skladu sa odredbama ovog zakona, u toku određenog vremenskog perioda, kao i sve promjene u pogledu obima ili vrijednosti izvoza, odnosno uvoza.

Raspodjela kvota

Član 17.

(1) Nadležni organ raspodjeljuje kvote za izvoz, odnosno uvoz na osnovu javnog poziva za podnošenje zahtjeva za dodjelu kvota. Javni poziv se mora objaviti najmanje osam dana prije raspodjele kvota, koji se objavljuje na internet stranici nadležnog organa.

(2) Nadležni organ odlučuje o raspodjeli kvota u skladu sa objektivnim i racionalnim kriterijumima i uslovima koji su definisani javnim pozivom i koji ne mogu imati za cilj ili posljedicu narušavanje konkurencije, uključujući i:

- 1) ekonomski opravdanu količinu robe obuhvaćenu kvotom;
- 2) učinak podnosioca zahtjeva, odnosno stepen iskorišćenosti ranije dodijeljenih kvota;
- 3) mogućnost dodjele kvota licima kojima ranije nijesu dodjeljivane.

(3) Odluka o dodjeli kvote sadrži uslove pod kojim se kvota dodjeljuje, kao i period u kome se kvota može iskoristiti, koji ne može biti duži od jedne godine.

(4) Ako lice kome je dodijeljena kvota ne koristi kvotu u skladu sa uslovima iz stava 3 ovog člana, nadležni organ može da stavi van snage odluku o dodjeli kvote i dodijeli kvotu drugom licu, u skladu sa raspisanim javnim pozivom iz stava 1. ovog člana.

(5) Broj isporuka tokom perioda u kome se kvota može iskoristiti nije ograničen.

(6) Uvoznik bira državu iz koje će uvesti robu, a izvoznik državu u koju će robu izvesti.

Zabrana prenošenja kvote

Član 18.

Lice kome je dodijeljena kvota ne može tu kvotu prenijeti na drugo lice, niti drugom licu može dozvoliti korišćenje takve kvote.

2. DOZVOLE Osnovno pravilo

Član 19.

(1) Vlada može, u skladu sa ovim zakonom, da propiše dozvole za uvoz, izvoz ili tranzit određene robe, na osnovu objektivnih i racionalnih kriterijuma, uslova i postupaka.

(2) Vlada može da propiše dozvole i u administrativne ili statističke svrhe (u daljem tekstu: automatska dozvola), vodeći pri tome računa da se time ne ograničava spoljna trgovina. Sistem automatskih dozvola ostaje na snazi do promjene uslova koji su doveli do njihovog uvođenja, odnosno dok se predviđeni administrativni ciljevi ne mogu ostvariti na pogodniji način.

Uslovi za propisivanje dozvole za uvoz i tranzit

Član 20.

(Brisano).

Uslovi za propisivanje dozvole za izvoz

Član 21.

(Brisano).

Nadležni organ za izdavanje dozvola

Član 22.

(1) Nadležni organ odlučuje o zahtjevima za izdavanje dozvole za uvoz, tranzit ili izvoz.

(2) U postupku odlučivanja o zahtjevu za izdavanje dozvole iz stava 1. ovog člana, ukoliko je to potrebno, mogu se pribavljati mišljenja drugih državnih organa.

(3) Izuzetno od stava 1 ovog člana:

1) organ državne uprave nadležan za poslove kulture odlučuje o zahtjevu za izdavanje dozvole za izvoz predmeta od umjetničkog, kulturnog, istorijskog i arheološkog značaja;

2) organ državne uprave nadležan za poslove zaštite zdravlja biljaka i životinja odlučuje o zahtjevu za izdavanje dozvole za uvoz biljaka i životinja, proizvoda biljnog i životinjskog porijekla i druge robe koja može biti nosilac ili prenosilac štetnih organizama za biljke i uzročnika bolesti i zoonoza koje mogu da ugroze zdravlje životinja i ljudi;

3) organ državne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine odlučuje o zahtjevu za izdavanje dozvole za uvoz, tranzit ili izvoz opasnog otpada, kao i rijetkih biljnih i životinjskih vrsta;

4) organ državne uprave nadležan za poslove zaštite zdravlja odlučuje o zahtjevu za izdavanje dozvole za uvoz lijekova, medicinskih sredstava i druge robe koja se koristi u medicinske svrhe.

Rok za donošenje odluke o zahtjevu za izdavanje dozvole

Član 23.

(1) Ako se o zahtjevu za izdavanje dozvole odlučuje prema redosljedu prijema, rok za odlučivanje o zahtjevu za izdavanje dozvole za uvoz, tranzit ili izvoz ne može biti duži od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

(2) Ako se o više podnijetih zahtjeva za izdavanje dozvole odlučuje istovremeno, rok za odlučivanje ne može biti duži od 60 dana od isteka roka određenog za podnošenje zahtjeva.

Uslovi za izdavanje dozvole

Član 24.

(1) Dozvola sadrži uslove koje imalac dozvole mora da ispuni i obrazloženje.

(2) Bliže uslove za izdavanje dozvole za uvoz, izvoz ili tranzit određene robe utvrđuje Vlada.

(3) Dozvola se može izdati za jednu ili više vrsta robe.

(4) Izuzetno od stava 3 ovog člana, u slučaju predmeta od umjetničkog, kulturnog i arheološkog značaja, dozvola se izdaje za svaki pojedinačni predmet, odnosno jedna dozvola za više predmeta ako čine jedinstvenu pošiljku.

Formalni nedostaci

Član 25.

(1) Zahtjev za izdavanje dozvole ne može biti odbijen zbog formalnih nedostataka u zahtjevu koji ne mijenjaju osnovne podatke sadržane u dokumentaciji.

(2) Odluka kojom se odbija zahtjev za izdavanje dozvole dostavlja se podnosiocu zahtjeva u pisanoj formi.

Oduzimanje dozvole

Član 26.

(1) Organ koji je izdao dozvolu može dozvolu oduzeti, ako:

1) je u skladu sa ovim zakonom, poslije izdavanja dozvole, donijeta odluka o zabrani uvoza ili izvoza robe za koju je dozvola izdata;

2) lice kome je dozvola izdata prekrši uslove pod kojima je dozvola izdata;

3) su prilikom izdavanja dozvole prekršene odredbe ovog zakona ili drugih propisa;

4) je odluka zasnovana na netačnim podacima ili prevari.

(2) U slučaju iz stava 1. tačka 1 ovog člana, dozvola se ne može oduzeti za već ugovorene količine robe koje su plaćene ali nijesu isporučene, osim u slučaju pojave štetočina, bolesti životinja i biljaka u Republici, u slučaju izvoza poljoprivrednih proizvoda, odnosno u slučaju uvoza poljoprivrednih proizvoda u državi izvoza koji za posljedicu može da ima pojavu neprihvatljivog rizika po zdravlje ljudi, životinja i biljaka.

Period važenja dozvole

Član 27.

(1) Dozvola se izdaje na period do godinu dana. Broj isporuka tokom tog perioda nije ograničen.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, ako realizacija uvoza, izvoza i tranzita traje duže od godinu dana, nadležni organ može vremensko važenje dozvole odrediti do roka za okončanje posla predviđenog ugovorom, ali ne duže od tri godine. Broj isporuka tokom tog perioda nije ograničen.

(3) Nadležni organ vodi evidenciju o izdatim dozvolama.

(4) Sadržaj i način vođenja evidencije o izdatim dozvolama propisuje nadležni organ.

Član 27a

(1) Automatska dozvola se izdaje odmah po prijemu zahtjeva, ukoliko je to moguće, a najkasnije u roku od 10 radnih dana od dana prijema zahtjeva. Automatska dozvola se može izdati i u vidu zabilježbe na primjerku podnijetog zahtjeva koja sadrži poseban djelovodni broj.

(2) Automatska dozvola se izdaje svakom podnosiocu zahtjeva koji uz zahtjev, podnijet u bilo koje vrijeme prije stavljanja robe u odgovarajući carinski postupak, prilaže i dokaz o uplati naknade za izdavanje dozvole, ukoliko je plaćanje naknade propisano.

(3) Automatska dozvola važi godinu dana, s tim što se njena važnost, na zahtjev lica kome je dozvola izdata, automatski produžava za sljedeći jednogodišnji period. Važnost može biti produžavana neograničen broj puta.

Izještavanje o restriktivnim ograničenjima

Član 27b

(1) Organ uprave nadležan za poslove carina (u daljem tekstu: carinski organ), dužan je da do kraja prvog kvartala tekuće godine dostavi nadležnom organu podatke o izvozu i uvozu robe na osnovu restriktivnih ograničenja iz prethodne godine.

(2) Obrazac i sadržaj izvještaja iz stava 1 ovog člana propisuje nadležni organ.

GLAVA III POSEBNI USLOVI Sertifikati

Član 28.

(1) Kad ugovor, domaći ili inostrani propisi ili međunarodni sporazum predviđa da robu prilikom izvoza ili uvoza prate sertifikati ili ovjerene isprave za čije izdavanje, odnosno ovjeru nije određena nadležnost posebnog organa, te sertifikate izdaje, odnosno ovjerava organ koji odredi Vlada.

(2) Vlada propisuje način izdavanja sertifikata i ovjere isprava iz stava 1. ovog člana.

Izvoz i uvoz neobrađenih dijamanata

Član 28a

(1) Izvoz neobrađenih dijamanata iz Crne Gore prati certifikat koji izdaje nadležni organ i koji je ovjeren od carinskog organa. (2) Uvoz neobrađenih dijamanata može da se vrši ako ga prati certifikat izdat od strane nadležnog organa države izvoznice.

(3) Uslovi za spoljnotrgovinski promet neobrađenih dijamanata, utvrđuju se propisom koji donosi Vlada.

Veterinarski, sanitarni i fitosanitarni uslovi

Član 29.

(1) Uvoz, tranzit i izvoz životinja, biljaka, proizvoda životinjskog ili biljnog porijekla i druge robe koja može biti nosilac ili prenosilac biljnih štetočina i bolesti koje mogu da ugroze zdravlje životinja, biljaka i ljudi iz pojedine države ili njenog dijela može se zabraniti na osnovu međunarodnih standarda, preporuka i uputstava, dostupnih naučnih dokaza, kao i na osnovu stanja zdravlja životinja i biljaka u toj državi ili njenom dijelu, u odnosu na stanje u Republici.

(2) Uvoz, tranzit i izvoz robe podliježe ispunjenju veterinarskih, sanitarnih i fitosanitarnih uslova, ako je to propisano za pojedinu vrstu robe, u skladu sa zakonom.

Tehnički propisi

Član 30.

(1) Usaglašenost sa tehničkim propisima koji se primjenjuju u Republici može biti propisana kao uslov za uvoz robe.

(2) Tehnički propis, u smislu stava 1 ovog člana, utvrđuje obavezne kriterijume za stavljanje u promet robe u cilju zaštite bezbjednosti, života, zdravlja i sigurnosti ljudi, biljaka i životinja, zaštite životne sredine. Tehnički propisi se primjenjuju bez obzira na porijeklo robe i obuhvataju osobine, tehničke specifikacije, terminologiju, simbole, pakovanje, označavanje, kao i proces ili metod proizvodnje robe.

(3) Usaglašenost sa standardima ne može biti propisana kao uslov za uvoz robe, osim u slučaju kada je standard dio tehničkog propisa iz stava 1 ovog člana.

DIO TREĆI SPOLJNA TRGOVINA USLUGAMA Predmet regulative

Član 31.

(1) Spoljna trgovina uslugama, u smislu ovog zakona, je pružanje usluga:

1) sa teritorije Republike na teritoriju druge države, odnosno sa teritorije druge države na teritoriju Republike;
2) domaćeg lica stranom licu na teritoriji Crne Gore, odnosno stranog lica domaćem licu na teritoriji druge države;
3) domaćeg lica putem komercijalnog prisustva u drugoj državi, odnosno stranog lica putem komercijalnog prisustva u Republici;

4) domaćeg fizičkog lica na teritoriji druge države, odnosno stranog fizičkog lica na teritoriji Republike.

(2) Komercijalno prisustvo, u smislu stava 1 tačka 3 ovog člana, je bilo koja vrsta poslovne ili profesionalne organizacione forme.

(3) Usluge pružene u vršenju javnih usluga ne smatraju se uslugama u smislu stava 1 ovog člana.

Tretman najpovlašćenije nacije

Član 32.

Tretman najpovlašćenije nacije će se odobriti za usluge odnosno pružaoocima usluga bilo koje strane države ili teritorije, u skladu sa međunarodnim ugovorima obavezujućim za Crnu Goru.

Nacionalni tretman

Član 33.

Nacionalni tretman će se odobriti za usluge i pružaoocima usluga bilo koje strane države ili teritorije, u skladu sa međunarodnim ugovorima obavezujućim za Crnu Goru, ili u skladu sa propisima kojima se uređuje pružanje odnosno usluge.

DIO ČETVRTI MJERE ZAŠTITE Opšta odredba

Član 34.

- (1) Vlada može da uvede mjere zaštite na uvoz ili izvoz robe u skladu sa odredbama čl. 35 - 50 ovog zakona, i to:
- 1) antidampinške carine;
 - 2) kompenzatorne carine;
 - 3) mjere za zaštitu od prekomjernog uvoza;
 - 4) mjere za zaštitu ravnoteže platnog bilansa.
- (2) Bliže uslove i postupak za primjenu posebnih mjera iz stava 1 ovog člana utvrđuje Vlada, poštujući odredbe sadržane u odgovarajućim sporazumima STO i propisima Evropske Unije.

1. ANTIDAMPINŠKE I KOMPENZATORNE CARINE Definicije pojmova

Član 35.

Pojedini pojmovi, u smislu odredaba čl. 35 - 43 ovog zakona, imaju sljedeća značenja:

- 1) dumping je uvoz robe u Republiku po cijeni nižoj od normalne vrijednosti te robe, koji izaziva ili prijeti da izazove znatnu štetu postojećoj proizvodnoj grani ili znatnije usporava stvaranje proizvodne grane;
- 2) antidampinška carina je posebna carina na uvoz robe koja se uvodi radi poništavanja efekta dumpinga;
- 3) normalna vrijednost je uporediva cijena za sličan proizvod kada se izvozi u odgovarajuću treću zemlju, pod uslovom da je ta cijena reprezentativna, kada se proizvod koji je predmet ispitivanja u skladu sa ovim zakonom, ne prodaje na tržištu države izvoznice u okviru slobodnog prometa, ili kada takva prodaja zbog veličine tržišta ili niskog obima prodaje ne obezbjeđuje objektivno upoređivanje, normalna vrijednost se utvrđuje upoređivanjem sa prodajom sličnog proizvoda namijenjenog tržištu reprezentativne treće države ili na osnovu vrijednosti robe utvrđene na osnovu troškova proizvodnje u zemlji porijekla uvećanih za realan iznos dobiti, administrativnih, opštih i troškova prodaje;
- 4) kompenzatorna carina je posebna carina na uvoz robe koja se uvodi radi poništavanja efekta subvencije koju država porijekla, odnosno izvoza posredno ili neposredno, odobrava za proizvodnju ili izvoz te robe u Republiku;
- 5) subvencija je posredan ili neposredan materijalni doprinos države porijekla, odnosno izvoza robe u korist proizvođača ili izvoznika, osim ako je u pitanju materijalni doprinos koji je u skladu sa odgovarajućim Sporazumima STO;
- 6) proizvodna grana su svi domaći proizvođači sličnog proizvoda, odnosno proizvođači čija ukupna proizvodnja sličnog proizvoda predstavlja pretežni dio ukupne domaće proizvodnje takvog proizvoda, osim u slučaju iz člana 37 stav 3 ovog zakona;
- 7) slični proizvodi su proizvodi koji su identični, odnosno jednaki u svakom pogledu sa proizvodom koji je predmet ispitivanja, ili ako takvih proizvoda nema, drugi proizvodi koji, iako nijesu jednaki u svakom pogledu, imaju osobine koje su veoma slične osobinama proizvoda koji je predmet ispitivanja.

Kriterijumi za primjenu

Član 36.

(1) Vlada može da uvede obavezu plaćanja antidampinške, odnosno kompenzatorne carine, ako je, nakon postupka ispitivanja sprovedenog u skladu sa ovim zakonom, utvrđeno da:

- 1) postoji značajan porast dampinškog ili subvencionisanog uvoza u odnosu na domaću proizvodnju ili potrošnju;
- 2) su cijene takvih uvoznih proizvoda znatno niže od cijena sličnih domaćih proizvoda ili da su te cijene uticale na smanjenje cijena sličnih domaćih proizvoda u značajnoj mjeri ili da su spriječile povećanje cijena domaćih proizvoda do koga bi inače došlo;

3) je kao posljedica takvog uvoza pričinjena znatna šteta pojedinoj proizvodnoj grani ili ako prijeti opasnost da do takve štete dođe.

(2) Ako se u postupku ispitivanja utvrdi da znatna šteta nastaje i zbog drugih uzroka, a ne isključivo zbog dampinškog, odnosno subvencionisanog uvoza, takva šteta ne može biti osnov za uvođenje kompenzatornih, odnosno antidampinških carina.

(3) Stopa antidampinške carine utvrđuje se u visini dovoljnoj da otkloni štetu i ne može biti viša od dampinške marže, odnosno razlike između normalne vrijednosti i cijene po kojoj se roba izvozi u Republiku.

(4) Stopa kompenzatorne carine utvrđuje se u visini dovoljnoj da otkloni štetu i ne može biti viša od punog iznosa subvencije.

Postupak ispitivanja

Član 37.

(1) Nadležni organ sprovodi postupak ispitivanja postojanja dampinškog i subvencioniranog uvoza na osnovu pisanog zahtjeva podnijetog od strane ili u ime pojedine proizvodne grane.

(2) Zahtjev je podniet od strane ili u ime pojedine proizvodne grane ako ga podnesu:

1) domaći proizvođači čija zajednička proizvodnja predstavlja više od 25% ukupne domaće proizvodnje sličnog proizvoda;

2) ukupna zajednička proizvodnja proizvođača iz tačke 1 ovog stava predstavlja više od 50% proizvodnje domaćih proizvođača koji podnose zahtjev, podržavaju zahtjev ili se suprotstavljaju zahtjevu.

(3) Proizvođači povezani sa uvoznicima ili izvoznicima subvencionisanih ili dampinških proizvoda, odnosno proizvođači koji sami uvoze te proizvode ne moraju se smatrati dijelom pojedine proizvodne grane, a ako su proizvođači povezani sa izvoznicima ili oni sami izvoze proizvode za koje se pretpostavlja da su sniženi, izraz "domaća industrija" se može smatrati kao da se odnosi na ostale proizvođače.

(4) U smislu stava 3 ovog člana, proizvođači će se smatrati povezanim sa izvoznikom ili uvoznikom samo ako:

- jedan od njih direktno ili indirektno kontroliše drugog;

- su direktno ili indirektno kontrolisani od trećeg lica;

- zajedno direktno ili indirektno kontrolišu treće lice, pod uslovom da postoji osnov za sumnju da je efekat odnosa takav da izaziva zabrinutost kod proizvođača da se drugačije ponaša u odnosu na nepovezane proizvođače.

(5) U smislu stava 4 alineja 1 ovog člana smatra se da jedan proizvođač kontroliše drugog, ako pravno ili operativno može ograničavati ili upravljati drugim proizvođačem.

(6) Nadležni organ ispituje podnijeti zahtjev iz stava 1. ovog člana i odlučuje o pokretanju postupka ispitivanja.

(7) Izuzetno od stava 1 ovog člana, ako postoji dovoljno dokaza o dampingu, odnosno subvenciji, šteti i uzročnoj vezi, nadležni organ može da pokrene postupak ispitivanja po službenoj dužnosti.

(8) Nadležni organ ne obavještava o podnijetom zahtjevu za pokretanje postupka ispitivanja. Nadležni organ obavještava o pokretanju postupka ispitivanja, kao i o svim narednim fazama postupka.

(9) Postupak ispitivanja okončava se najkasnije u roku od 12 mjeseci od dana pokretanja.

Zahtjev

Član 38.

Uz zahtjev za pokretanje postupka ispitivanja postojanja dampinškog ili subvencionisanog uvoza podnosilac zahtjeva prilaže sljedeće dokaze:

1) opis proizvoda, podatke o podnosiocu zahtjeva, obim i vrijednost domaće proizvodnje sličnog proizvoda od strane podnosioca zahtjeva, a ako se pisani zahtjev podnosi u ime domaće proizvodne grane, u zahtjevu se navodi proizvodnja u čije ime se zahtjev podnosi sa navođenjem svih poznatih domaćih proizvođača sličnih proizvoda (ili udruženja domaćih proizvođača sličnih proizvoda) kao i detaljni podaci o obimu i vrijednosti domaće proizvodnje sličnih proizvoda koji se odnose na te proizvođače;

2) detaljan opis navodnog dampinškog uvoza, ime države ili država porijekla ili izvoza, podatke o svakom poznatom izvozniku ili stranom proizvođaču kao i listu poznatih uvoznika proizvoda koji je u pitanju;

3) podatke o cijenama po kojima se prodaje predmetni proizvod kada je namijenjen za potrošnju na domaćem tržištu države ili država porijekla ili, gdje je primjenjivo, podatke o cijenama po kojima se proizvod prodaje iz države, odnosno države porijekla ili izvoza drugoj državi, odnosno državama ili izračunata vrijednosti proizvoda) i podatke o izvoznim cijenama ili ako je potrebno, o cijenama po kojima se proizvod prvi put prodaje nezavisnom kupcu na teritoriji Crne Gore;

4) podatke o promjeni obima navodnog dampinškog uvoza, uticaja tog uvoza na cijene sličnih proizvoda na domaćem tržištu i posljedice uticaja uvoza na domaću proizvodnju, na osnovu relevantnih pokazatelja domaće proizvodnje.

Zainteresovana lica

Član 39.

(1) Zainteresovana lica, uključujući i korisnike proizvoda koji predmet postupka ispitivanja koriste u procesu proizvodnje, kao i reprezentativne organizacije potrošača, mogu da učestvuju u postupku ispitivanja u cilju zaštite svojih interesa, imaju pravo da:

- 1) se sastanu sa učesnicima u postupku koji imaju suprotstavljene interese;
- 2) se izjasne o činjenicama usmenim putem;
- 3) izvrše uvid u sve za njih značajne podatke koji nijesu označeni kao povjerljivi.

(2) Prije odlučivanja o postojanju dampainga, odnosno subvencije nadležni organ obavještava strane u postupku i zainteresovana lica o bitnim činjenicama koje čine osnov za pokretanje postupka ispitivanja i poziva ih da se izjasne u roku od 30 dana, po čijem isteku će donijeti odluku o postojanju dampainga, odnosno subvencije.

Odluka

Član 40.

Vlada odlučuje o uvođenju antidampinške, odnosno kompenzatorne carine, u slučaju utvrđivanja postojanja dampainga ili subvencija.

Privremene mjere

Član 41.

(1) Po isteku roka od 60 dana od pokretanja postupka ispitivanja Vlada može da uvede sljedeće privremene mjere, i to:

- 1) privremenu antidampinšku, odnosno kompenzatornu carinu;
- 2) polaganje jemstva u iznosu jednakom privremeno utvrđenoj antidampinškoj ili kompenzatornoj carini.

(2) Privremene mjere iz stava 1. ovog člana uvode se, ako se:

- 1) utvrdi postojanje dampainga, odnosno subvencije i štete za pojedinu proizvodnu granu, kao i uzročno posljedičnu vezu između takvog uvoza i eventualnih šteta;
- 2) utvrdi da zbog odlaganja primjene antidampinških, odnosno kompenzatornih mjera mogu nastupiti teško otklonjive štetne posljedice;
- 3) stranama u postupku i zainteresovanim licima omogući da dostave podatke u cilju zaštite svojih interesa.

(3) Odluka o uvođenju privremenih mjera objavljuje se u "Službenom listu Republike Crne Gore".

(4) Privremene mjere ostaju na snazi najduže šest mjeseci u slučaju antidampinških, odnosno četiri mjeseca u slučaju kompenzatornih mjera.

Naplata i povraćaj

Član 42.

(1) Ako je konačan iznos antidampinške ili kompenzatorne carine veći od plaćenog, odnosno položenog iznosa u skladu sa odlukom o uvođenju privremene mjere, neće se naplatiti razlika.

(2) Ako po okončanju postupka ispitivanja nije utvrđeno postojanje dampainga ili subvencije, odnosno ako je konačan iznos antidampinške ili kompenzatorne carine manji od iznosa plaćenog u skladu sa privremenom mjerom, plaćeni iznos, odnosno razlika vraća se bez odlaganja.

Trajanje

Član 43.

(1) Antidampinška, odnosno kompenzatorna carina ostaje na snazi koliko je potrebno da se otkloni šteta, a najduže pet godina od dana uvođenja.

(2) Tokom perioda iz stava 1. ovog člana, nadležni organ ispituje potrebu za primjenom antidampinške, odnosno kompenzatorne carine, u skladu sa odredbama ovog zakona koje uređuju postupak ispitivanja.

(3) Kada ispitivanje iz stava 2 ovog člana pokaže da ukidanje antidampinške, odnosno kompenzatorne carine neće prouzrokovati nastavak, odnosno neće dovesti do ponovnog dampainga ili subvencije, i posljedičnog nastanka štete pojedinoj proizvodnoj grani, Vlada ukida antidampinšku, odnosno kompenzatornu carinu.

2. MJERE ZA ZAŠTITU OD PREKOMJERNOG UVOZA

Kriterijumi za primjenu

Član 44.

(1) Vlada može da primijeni mjere za zaštitu od prekomjernog uvoza (u daljem tekstu: zaštitne mjere), ako, u postupku sprovedenom u skladu sa odredbama čl. 44 - 50 ovog zakona, utvrdi da se određeni proizvod uvozi u povećanoj količini u odnosu na domaću proizvodnju i to tako da nanosi ili prijete da nanese ozbiljnu štetu domaćim

proizvođačima istog ili sličnog proizvoda.

(2) Domaću proizvodnju iz stava 1 ovog člana čine proizvođači istih, sličnih ili neposredno konkurentskih proizvoda čija zajednička proizvodnja predstavlja pretežni dio ukupne proizvodnje tih proizvoda u Republici.

(3) Ozbiljna šteta iz stava 1. ovog člana je značajno i sveobuhvatno slabljenje položaja domaće proizvodnje.

(4) Zaštitna mjera primjenjuje se na uvoz svih proizvoda iz stava 1 ovog člana nezavisno od države porijekla, odnosno države izvoza.

Odluka

Član 45.

(1) Nadležni organ, po službenoj dužnosti, pokreće i sprovodi postupak ispitivanja radi utvrđivanja postojanja ozbiljne štete, odnosno prijetnje od nanošenja ozbiljne štete.

(2) Odluka o pokretanju postupka objavljuje se u "Službenom listu Republike Crne Gore".

(3) Izvještaj o nalazima i obrazloženim zaključcima sprovedenog ispitivanja, nadležni organ će objaviti u Službenom listu Crne Gore.

Oblik zaštitne mjere

Član 46.

(1) Zaštitne mjere su kvantitativna ograničenja ili povećanje stope carine.

(2) Ako je kao zaštitna mjera uvedeno kvantitativno ograničenje, uvoz se ne može ograničiti na količinu manju od prosječnog uvoza u trogodišnjem periodu koji prethodi ovom uvozu.

(3) Zaštitna mjera primjenjuje se u mjeri neophodnoj da se spriječi ili otkloni ozbiljna šteta ili omogući prilagođavanje domaće proizvodnje.

Trajanje

Član 47.

(1) Zaštitna mjera ostaje na snazi koliko je potrebno da se otkloni šteta, a najduže četiri godine od dana uvođenja.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, Vlada može da produži period primjene zaštitne mjere, ako, u skladu sa ovim zakonom, utvrdi da je primjena zaštitne mjere i dalje neophodna i da postoje dokazi da se proizvođači prilagođavaju.

(3) Zaštitna mjera čija je primjena produžena u skladu sa stavom 2 ovog člana ne može biti restriktivnija nego što je bila prije produženja.

(4) Ukupan period primjene zaštitne mjere ne može biti duži od osam godina.

(5) Na proizvod porijeklom iz države u razvoju, koja je članica STO-a, ne može se primijeniti zaštitna mjera sve dok udio te države u uvozu tog proizvoda u Crnoj Gori ne prelazi 3%, pod uslovom da na države u razvoju članice STO-a sa manje od 3% udjela u uvozu, ukupno ne otpada više od 9% ukupnog uvoza tog proizvoda.

(6) Vlada može da produži period primjene zaštitne mjere za period do dvije godine od maksimalno propisanog perioda iz člana 47 stav 4 Zakona o spoljnoj trgovini.

Ublažavanje

Član 48.

(1) Ukoliko je trajanje zaštitne mjere propisano duže od godinu dana, zaštitna mjera se postepeno ublažava u jednakim intervalima u toku perioda primjene, uključujući i period produžetka primjene zaštitne mjere.

(2) Ako se zaštitna mjera primjenjuje duže od tri godine, Vlada ispituje potrebu za primjenom mjere najkasnije prije isteka polovine perioda za koji je uvedena.

Primjena

Član 49.

(1) Zaštitna mjera ne može da se uvede na uvoz proizvoda koji je prethodno bio predmet takve mjere prije isteka roka jednakog periodu primjene prethodne mjere, koji ne može biti kraći od dvije godine.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, zaštitna mjera u trajanju od najduže 180 dana može se uvesti po isteku roka od godinu dana, ako proizvod nije bio predmet zaštitne mjere više od dva puta u periodu od pet godina prije uvođenja zaštitne mjere.

Privremene mjere

Član 50.

(1) Vlada može da uvede privremenu mjeru, u trajanju od najduže 200 dana, u vidu povećanja stope carine, ako je u postupku ispitivanja nesumnjivo utvrđeno:

- 1) da je povećani uvoz prouzrokovao ili prijeti da prouzrokuje ozbiljnu štetu;
- 2) da bi odlaganje prouzrokovalo nastupanje teško otklonjivih štetnih posljedica.

(2) Iznos naplaćen primjenom odredbe stava 1. ovog člana vraća se u najkraćem roku uvoznicima od kojih je naplaćen, ako se u daljem toku ispitivanja utvrdi da povećani uvoz nije izazvao niti prijeti da izazove ozbiljnu štetu domaćoj proizvodnji.

- (3) Trajanje privremene mjere uračunava se u vrijeme primjene zaštitne mjere iz člana 47 ovog zakona.

3. MJERE ZA ZAŠTITU RAVNOTEŽE PLATNOG BILANSA **Privremene mjere**

Član 50a

U slučaju poremećaja platnog bilansa ili neposredne opasnosti da do tog poremećaja dođe, Vlada može uvesti privremene mjere koje se odnose na uvoz radi zaštite ravnoteže platnog bilansa, na predlog nadležnog organa, a na osnovu podataka i mišljenja dobijenih od Centralne banke Crne Gore.

DIO PETI **NADZOR**

Nadzor nad sprovođenjem zakona

Član 51.

(1) Nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donijetih na osnovu njega, u okviru nadležnosti utvrđenih ovim zakonom, vrše: organ državne uprave nadležan za poslove spoljne trgovine; organ državne uprave nadležan za poslove kulture; organ državne uprave nadležan za poslove zaštite zdravlja biljaka i životinja; organ državne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine i organ državne uprave nadležan za poslove zaštite zdravlja.

(2) U vršenju nadzora iz stava 1 ovog člana, ovlašćeni službenici imaju ovlašćenja i obaveze utvrđene Zakonom o inspekcijском nadzoru.

DIO PET A **KAZNENE ODREDBE**

Član 51a

(1) Novčanom kaznom od 1.000 eura do 15.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) ne koristi dodijeljenu kvotu u skladu sa uslovima koji su navedeni u odluci o dodjeli kvote (član 17 stav 3);
- 2) dodijeljenu kvotu prenese na drugo lice ili dozvoli korišćenje takve kvote drugom licu (član 18);
- 3) izvozi neobrađene dijamante bez sertifikata nadležnog organa (član 28 a stav 1);
- 4) uvozi neobrađene dijamante bez sertifikata koji izdaje nadležni organ države izvoznice (član 28 a stav 2);
- 5) u zahtjevu za pokretanje postupka ispitivanja postojanja dampinškog i subvencioniranog uvoza navede netačne podatke (član 38).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 100 eura do 2.000 eura odgovorno lice u pravnom licu, domaća i strana fizička lica.

- (3) Za prekršaje iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik, novčanom kaznom od 500 eura do 6.000 eura.

DIO ŠESTI **ZAVRŠNE ODREDBE**

Član 52.

Prava iz pojedinačnih akata u vezi sa spoljnom trgovinom koja nijesu u cjelini iskorišćena do dana početka primjene ovog zakona mogu se iskoristiti u rokovima utvrđenim tim pojedinačnim aktima.

Član 53.

Postupci u vezi sa spoljnom trgovinom započeti do dana početka primjene ovog zakona biće okončani u skladu sa propisima koji su važili do dana početka primjene ovog zakona.

Član 54.

Započeti prekršajni postupci i postupci po privrednim prestupima koji se vode za prekršaje, odnosno privredne presteupe propisane Zakonom o spoljnotrgovinskom poslovanju ("Službeni list SRJ", br. 46/92, 49/92, 16/93, 24/94, 28/96, 29/97) biće okončani u skladu sa propisima koji su važili do dana početka primjene ovog zakona.

Član 55.

Propisi za primjenu ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 55a

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 56.

Danom početka primjene ovog zakona prestaje da važi Zakon o spoljnotrgovinskom poslovanju ("Službeni list SRJ", br. 46/92, 49/92, 16/93, 24/94, 28/96, 29/97), Uredba o spoljnotrgovinskom poslovanju ("Službeni list RCG", br. 33/00, 44/00), kao i propisi donijeti na osnovu Zakona o spoljnotrgovinskom poslovanju i Uredbe o spoljnotrgovinskom poslovanju.

Član 57.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore".